

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII

Przedmiot oceny z religii zawiera kryteria poznawcze, kształcące i wychowawcze. W wartościowaniu oceny z religii nauczyciel uzupełnia dydaktyczny zakres oceny wymiarem duszpasterskim, czyli ideałem życia chrześcijańskiego.

W ocenianiu z religii obowiązują poniższe zasady:

1. Obiektywność – zastosowanie jednolitych norm i kryteriów oceniania.
2. Jawność – podawanie na bieżąco wyników pracy ucznia (rodziców na ich zapotrzebowanie lub, gdy zaistnieje taka potrzeba ze strony szkoły).
3. Instruktywność – wskazanie na występujące braki.
4. Mobilizacja do dalszej pracy.

Prowadzenie zróżnicowanych form i rodzajów kontroli:

1. Kontrola wstępna (dokonanie diagnozy wiedzy i umiejętności w początkowej fazie kształcenia).
2. Kontrola bieżąca (sprawdzanie w trakcie trwania procesu kształcenia).
3. Kontrola końcowa (dotyczy zakończonego etapu kształcenia).
4. Kontrola dystansowa (zbadanie trwałości wyników po pewnym czasie od zakończenia procesu).

Metody kontroli i oceny:

1. Konwencjonalne (bieżąca kontrola, prace pisemne, posługiwanie się książką, ćwiczenia praktyczne, kontrola graficzna, obserwacja uczniów w toku ich pracy itp.).
2. Techniczne sposoby kontrolowania procesu dydaktycznego (kontrola i ocena przy pomocy zróżnicowanych zadań testowych).

Sposoby oceniania:

Wartościowanie gestem, słowem, mimiką, stopniem.

Elementy wchodzące w zakres oceny z religii:

1. Ilość i jakość prezentowanych wiadomości.
2. Zainteresowanie przedmiotem.
3. Stosunek do przedmiotu.
4. Pilność i systematyczność.
5. Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w życiu.
6. Postawa.

Kontrola i ocena w religii nie dotyczy wyłącznie sprawdzenia wiadomości, lecz także wartościowania umiejętności, postaw, zdolności twórczych, rozwoju zainteresowań, motywacji uczenia się, a głównie kształtowania cech charakteru, woli, odpowiedzialności za swoje czyny, dokładności, wytrwałości, pracowitości, kultury osobistej, zgodności postępowania z przyjętą wiarą.

Ocenie podlegają:

1. Pisemne prace kontrolne dwa razy w ciągu semestru, obejmujące więcej niż trzy jednostki lekcyjne, zapowiedziane, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela do dwóch tygodni. Ponadto kartkówki – zakres ich materiału obejmuje nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne lub materiał podstawowy. Pisemne prace kontrolne są do wglądu uczniów, a rodziców na ich zapotrzebowanie. Nauczyciel ma prawo do

- niepodawania terminu prac kontrolnych, jeżeli uczniowie dezorganizują proces oceny osiągnięć przez absencję, ucieczki z lekcji itp.
2. Odpowiedzi ustne objęte zakresem materiału z zakresu trzech ostatnich lekcji.
 3. Wypowiedzi w trakcie lekcji, podczas dyskusji, powtórzenia itp.
 4. Praca domowa: krótkoterminowa i długoterminowa, kontrolowana na bieżąco.
 5. Zeszyt: sprawdzany podczas odpowiedzi i według decyzji nauczyciela. Jeden raz na semestr kompleksowa ocena zeszytu.
 6. Pilność, systematyczność, postawy, umiejętności: osiągnięcia ucznia zapisywane w kartach obserwacyjnych prowadzonych przez nauczyciela religii.
 7. Przygotowanie do poszczególnych katechez.
 8. Korzystanie z Pisma Świętego, podręcznika i innych materiałów katechetycznych.
 9. Zaangażowanie w przygotowanie i przeprowadzenie uroczystości szkolnych o charakterze religijnym, zaangażowanie w przygotowanie gazetek szkolnych, udział w konkursach religijnych, współpraca ze wspólnotą parafialną.
 10. Inne możliwości wskazujące możliwości oceniania.

Ocenianie różnych form aktywności:

Ocenianie wszelkich form aktywności ma służyć motywowaniu uczniów do maksymalnej pracy w szkole.

Aktywność na lekcji jest premiowana ocenami lub plusami, przy czym uczeń nie może otrzymać oceny niższej, niż „dobry”. Za każdy poprawnie wykonany pisemnie lub ustnie przykład, zdanie, przekształcenie, krótką wypowiedź uczeń otrzymuje **plus (+)**. Za trzy plusy można otrzymać ocenę dobrą lub stara się o następny plus. Cztery plusy oznaczają ocenę bardzo dobrą za aktywność.

„**Bardzo dobry**” można również otrzymać za dłuższą wypowiedź ustną /na ochotnika/ w trakcie lekcji, nawet, jeżeli zawierała drobne, nie utrudniające zrozumienia błędy, o ile była rzeczowa.

„**Dobry**” można otrzymać za podobną wypowiedź, jednak w tej dopuszczalne są pojedyncze błędy utrudniające zrozumienie.

Jeżeli wypowiedź nie kwalifikuje się do wyżej wymienionych ocen, a zasługuje na docenienie, uczeń otrzymuje dwa plusy.

Oceny za odpowiedź „na ochotnika” są podwyższone o ½ stopnia. Najniższą oceną wstawioną do dziennika może być „dostateczny +”, pod warunkiem, że uczeń ją akceptuje.

Sz szczególnie premiowane są prace długoterminowe /referaty/ i specyficzne, np. inscenizacja lub projekty. Te ostatnie są produktami współpracy w grupie. Oceniane w nich są:

Lp.	KATEGORIA	BARDZO DOBRY	DOBRY
1.	- jakość wykonywanej pracy /dotyczy również referatu/	Praca wartościowa merytorycznie.	Praca z drobnymi błędami rzeczowymi.
2.	- wkład w pracę grupy	Bardzo duży; uczeń dąży do poprawienia wkładu innych.	Pozytywny; uczeń wykonuje swoją pracę przed czasem.
3.	- umiejętność współpracy	Uczeń jest otwarty na propozycje innych i dba o porozumienie w grupie.	Uczeń dąży do kompromisu.

Ilość ocen:

W ciągu jednego semestru nauczyciel wystawia każdemu uczniowi, co najmniej trzy oceny cząstkowe.

Poprawianie oceny:

Promuje się systematyczne ocenianie w ciągu semestrów połączone z możliwością poprawiania. W wyjątkowych uzasadnionych sytuacjach poprawianie może odbywać się bezpośrednio przed wystawianiem oceny semestralnej lub końcowej. Przeprowadza się je według ustaleń osób zainteresowanych w terminie i z zakresu wskazanego przez nauczyciela religii z zastosowaniem formy pisemnej lub ustnej.

Klasyfikacja:

Uczeń może być niesklasyfikowany z religii, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w szkolnym planie edukacji.

Uczeń niesklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.

Przy wystawieniu oceny śródrocznej i rocznej przyjmuje się następujące zasady:

Ocena nie będzie miała charakteru średniej arytmetycznej ocen cząstkowych; znaczący wpływ mają przede wszystkim oceny uzyskane (w semestrze lub w ciągu całego roku szkolnego) z prac kontrolnych, dłuższych wypowiedzi, referatów, o ile prezentacja ich przejmie formę wypowiedzi ustnej oraz innych form pracy o charakterze samodzielnym.

Uczeń, który przystąpi do olimpiady czy konkursu religijnego i pomyślnie ukończy, co najmniej etap szkolny, będzie mógł uzyskać podniesienie oceny końcowej o jeden stopień.

Oceny cząstkowe, semestralne i końcowe według skali:

- celujący (6),
- bardzo dobry (5),
- dobry (4),
- dostateczny (3),
- dopuszczający (2),
- niedostateczny (1).

USTALENIE WYMAGAŃ PROGRAMOWYCH W OBRĘBIE POSZCZEGÓLNYCH POZIOMÓW ORAZ ZASTOSOWANIE ICH W OKREŚLONYCH OCENACH OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Katechizowany:

- Wykazuje rażący brak wiadomości programowych.
- Wykazuje się brakiem jedności logicznej między wiadomościami.
- Prezentuje zupełny brak rozumienia uogólnień i nieumiejętności wyjaśnienia zjawisk.
- Odznacza się zupełnym brakiem umiejętności stosowania wiedzy.
- Podczas przekazywania informacji popełnia bardzo liczne błędy.
- Prezentuje rażąco niepoprawny styl wypowiedzi.
- Nie wykazuje się znajomością pacierza.
- Nie posiada zeszytu lub dość często nie przynosi go na lekcję.
- Lekceważy przedmiot.
- Nieodpowiednio zachowuje się na lekcji.
- Wyraża lekceważący stosunek do wartości religijnych.
- Opuszcza lekcję religii.
- Inne uwarunkowania indywidualne ucznia wskazujące na ocenę niedostateczną.

2. Wymagania konieczne:

Uwarunkowania osiągnięcia oceny DOPUSZCZAJĄCEJ

Katechizowany:

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Prezentuje luźno zestawione wiadomości programowe.
- Prezentuje mało zadawalający poziom postaw i umiejętności.
- Wykazuje brak rozumienia podstawowych uogólnień.
- Brak mu podstaw umiejętności wyjaśniania zjawisk.
- Nie potrafi stosować wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.
- Podczas przekazywania wiadomości popełnia liczne błędy, wykazuje niepoprawny styl wypowiedzi, posiada trudności w wysławianiu.
- Prowadzi zeszyt.
- Wykazuje poprawny stosunek do religii.
- Inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące na ocenę dopuszczającą.

3. Wymagania podstawowe:

Uwarunkowania osiągnięcia oceny DOSTATECZNEJ

Katechizowany:

- Opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, postawy i umiejętności.
- Prezentuje podstawowe treści materiału programowego z religii.
- Wykazuje się wiadomościami podstawowymi, połączonymi związkami logicznymi.
- Dość poprawnie rozumie podstawowe uogólnienia oraz wyjaśnia ważniejsze zjawiska z pomocą nauczyciela.
- Potrafi stosować wiadomości dla celów praktycznych i teoretycznych przy pomocy nauczyciela.
- W przekazywaniu wiadomości z religii popełnia niewielkie i nieliczne błędy.
- Cechuje go mała kondensacja wypowiedzi.
- Wykazuje się podstawową znajomością pacierza.
- W zeszycie ucznia są sporadyczne braki notatek, prac domowych.
- Prezentuje przeciętną pilność, systematyczność i zainteresowaniem przedmiotem.
- Inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące na ocenę dostateczną.

4. Wymagania rozszerzające:

Uwarunkowania osiągnięcia oceny DOBREJ

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dostatecznej.
- Opanował materiał programowy.
- Prezentuje wiadomości powiązane związkami logicznymi.
- Poprawnie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska podane przez nauczyciela.
- Stosuje wiedzę w sytuacjach teoretycznych i praktycznych podanych przez nauczyciela.
- Podczas wypowiedzi nie popełnia większych błędów stylistycznych.
- Wykazuje się dobrą znajomością pacierza.
- W zeszycie ma wszystkie notatki i prace domowe.
- Podczas lekcji posiada określone pomoce (podręcznik, zeszyt i inne) i korzysta z nich.
- Systematycznie uczestniczy w zajęciach religii.
- Jest zainteresowany przedmiotem.
- Wykazuje się dobrą umiejętnością zastosowania zdobytych wiadomości.
- Postawa ucznia nie budzi wątpliwości.
- Stara się być aktywnym podczas lekcji.
- Inne osiągnięcia indywidualne ucznia promujące ocenę dobrą.

5. Wymagania dopełniające:

Uwarunkowania osiągnięcia oceny BARDZO DOBREJ

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dobrej.
- Opanował pełen zakres wiedzy, postaw i umiejętności określony poziomem nauczania religii.
- Prezentuje poziom wiadomości powiązanych ze sobą w logiczny układ.
- Właściwie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska bez ingerencji nauczyciela.
- Umiejętnie wykorzystuje wiadomości w teorii i praktyce bez ingerencji nauczyciela.
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi.
- Cechuje go pełna znajomość pacierza.
- Wzorowo prowadzi zeszyt i odrabia prace domowe.
- Aktywnie uczestniczy w religii.
- Jego postępowanie nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Jest pilny, systematyczny, zainteresowany przedmiotem.
- Odpowiedzialnie włącza się w dynamikę i przeżycia roku liturgicznego.
- Stara się być świadkiem wyznawanej wiary.
- Inne możliwości indywidualne ucznia promujące ocenę bardzo dobrą.

6. Wymagania ponadprogramowe:

Uwarunkowania osiągnięcia oceny CELUJĄCEJ

Katechizowany:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny bardzo dobrej.
- Wykazuje się wiadomościami wykraczającymi poza program religii własnego poziomu edukacji.
- Uczestniczy w konkursach wiedzy religijnej. Olimpiada Teologiczna, Konkurs wiedzy o O. Maksymilianie
- Uczestniczy w wolontariacie organizowanym przez szkołę
- Jest czynnym uczestnikiem Liturgii Mszy Św. (Schola, służba ministrancka)
- Jego pilność, systematyczność, zainteresowanie, stosunek do przedmiotu nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Inne osiągnięcia indywidualne ucznia promujące ocenę celującą.

W opracowaniu PSO z religii korzystano m.in. z następującej literatury:

1. Red. Z. Marek SJ, *Program edukacji religijnej dla liceum i technikum, w: Drogi Świadków Chrystusa*, Kraków 2002.
2. Biblioteczka Reformy, *MEN o ocenianiu*, Warszawa 2000.

3. Red. S. Kulpaczyński, *Ocena w katechezie*, Lublin 2001.
4. J. Szpet, *Dydaktyka katechezy*, Poznań 1999.